

Digitalizarea educației din România, planul pentru 2021-2027

Georgiana Mădălina MIHĂILĂ,

Facultatea de Administrație Publică, Școala Națională de Studii Politice și
Administrative, București, România

georgiana.mihaila20@administratiepublica.eu

Abstract

Această lucrare pornește de la ideea că transformările de ordin digital au produs schimbări semnificative în societate și pe plan economic, fiind resimțite din ce în ce mai mult în activitățile curente ale cetățenilor, iar educația rămâne un subiect de interes în cadrul unei comunități orientate spre evoluție, fiind mecanismul prin care aceasta se poate dezvolta pe termen lung. Scopul lucrării este de a analiza parcursul României în ceea ce privește digitalizarea educației, iar în această direcție vor fi supuse atenției tendințele europene și influența pe care au avut-o asupra situației naționale. Digitalizarea educației a stârnit interes prin prisma noilor tehnologii care pot fi transpuse în sistemul educațional astfel încât să conducă la o îmbunătățire a calității acestuia, însă acest subiect a fost privit drept o necesitate odată cu situația epidemiologică provocată prin prisma pandemiei cu virusul SARS-COV-2. Indiferent de gradul de digitalizare existent anterior acestei situații, anul 2020 a presupus transpunerea în format 100% online a învățământului pentru mai multe țări din Uniunea Europeană, printre care și România. Chiar dacă acest context a adus în lumina reflectoarelor necesitatea de a întreprinde demersurile pentru o mai bună pregătire în raport cu era digitală, în țări precum România a scos în evidență inegalitățile în ceea ce privește accesul elevilor la tehnologie și resurse digitale, cât și anumite impedimente ale sistemului de educație precum dotările instituțiilor de învățământ, pregătirea cadrelor didactice și existența aptitudinilor și competențelor digitale în rândul acestora din urmă. Astfel, lucrarea va sublinia stadiul în care România se află din punct de vedere al digitalizării educației, impactul acțiunilor întreprinse în acest sens până la momentul prezent, dar și digitalizarea educației din România în raport cu planul de acțiune pentru 2021-2027 regăsit la nivel european și obiectivele prevăzute în Agenda 2030.

Cuvinte cheie: Calitatea învățământului, era digitală, necesitatea implementării noilor tehnologii, obiective de dezvoltare durabilă.

1. Introducere

Tendința cetățenilor de a apela din ce în ce mai mult la servicii digitale prin prisma avantajelor pe care le înglobează este în creștere și, de asemenea, furnizorii de servicii sunt orientați din ce în ce mai mult spre tehnologizarea proceselor, scăderea implicării resurselor umane și digitalizarea serviciilor oferite, aspecte care influențează și parcursul profesiilor în societate. Prin prisma acestor idei este observată influența tehnologiei în mediile socio-cultural, profesional și economic, dar și necesitatea de a dobândi aptitudini și competențe digitale. Din acest punct de vedere, instituțiile de învățământ, atât preuniversitar, cât și universitar, reprezintă un cadru ideal de dezvoltare și învățare, mai ales că acest proces ar avea loc de la vârste fragede și până la încadrarea pe piața forței de muncă. Astfel, procesul ar fi unul calitativ, de durată în raport cu tendințele tehnologice într-o permanentă și rapidă schimbare și cu impact pe termen lung. În plus, o astfel de abordare ar conduce spre fundamentarea unui comportament responsabil și a unei dorințe de învățare pe tot parcursul vieții.

Transformarea digitală a societății survine prin prisma accesului larg la internet în întreaga lume, ceea ce favorizează acțiuni precum accesul la informații, conexiuni între date identificate și interacțiuni la distanță cu diverse entități, fie ele publice sau private. Această transformare vine însă cu anumite provocări, în raport cu resursele disponibile, mediul de trai, gradul de educație etc. Într-o continuă evoluție tehnologică și o rapidă transcendere în era digitală este inevitabilă transformarea sistemului educațional în această direcție și adaptarea la noile tehnologii. Faptul că suntem permanent înconjurați de tehnologie și dispozitive electronice reprezintă o oportunitate de a transforma calitativ învățământul în raport cu cerințele și obiceiurile elevilor și studenților care au crescut în era digitală, însă trebuie avute în vedere o serie de riscuri și impedimente, raportate la factori specifici. Ideile referitoare la școlile și universitățile viitorului au în vedere transformările pe care le-ar aduce internetul în generarea unui mediu interactiv de învățare, în detrimentul metodelor clasice, schimbând comportamentele profesorilor, elevilor, studenților și al părinților. Astfel, cadrul didactic nu va avea doar rolul de a transmite cunoștințe, ci și de a orienta în dezvoltarea propriului proces de învățare, bazat pe un curriculum personalizat în raport cu dorințele și nevoile fiecărui beneficiar al actului educațional. [1]

2. Digitalizarea educației și influențele pandemiei cu virusul SARS-COV-2

În mod constant societățile se confruntă cu dezvoltarea tehnologică din ce în ce mai rapidă, digitalizarea fiind transpusă în toate domeniile, inclusiv în domeniul educațional. În raport cu așteptările cetățenilor, așteptările factorilor de decizie și politicile adoptate, există o considerabilă presiune asupra instituțiilor de învățământ pentru transformarea digitală. Procesul de tranziție către digitalizarea instituțiilor educaționale poate fi posibil doar prin cooperare și împărtășirea unor practici calitative. La nivel global, situația provocată de pandemia cu virusul SARS-COV-2 a evidențiat inegalități de natură socială, economică și digitală. Astfel, politicile publice în domeniu trebuie să aibă în vedere consolidarea infrastructurii digitale a

învățământului, inclusiv investiții în resurse pedagogice online, instruirea cadrelor didactice și accesul echitabil pentru toți beneficiarii actului educațional. [2] Contextul provocat de COVID-19 a presupus o trecere forțată la învățământul la distanță și a subliniat probleme și riscuri cu care se confruntă sistemele educaționale, mai ales în ceea ce privește rezistența într-o astfel de situație și redresarea ulterioară. O deficiență remarcabilă o constituie stresul provocat de sisteme suprasolicitante care nu au capacitatea dezvoltării de mecanisme de învățare la distanță într-un mediu digital adecvat. Pe de altă parte, accesul la educație a fost un drept restrâns în anumite circumstanțe, nu doar pentru elevii și studenții din instituții de învățământ diferite, ci și pentru cei din cadrul aceleiași instituții de învățământ. [3] Deopotrivă, decalajele s-au resimțit și în rândul cadrelor didactice, atât prin prisma resurselor puse la dispoziție de către unitățile de învățământ, cât și în concordanță cu resursele de care beneficiau și de adaptabilitatea și creativitatea de care dispuneau și de pregătirea pe care o aveau din punct de vedere al competențelor digitale.

În ceea ce privește provocările transpunerii proceselor educaționale în mediul digital, cadrele didactice trebuie să aibă în vedere menținerea nivelului de eficiență și accesibilitate. Chiar și prin mijloace de comunicare la distanță este esențială adaptarea practicilor de predare, astfel încât să corespundă mediului și abilităților digitale specifice învățării online. Îmbunătățirea competențelor digitale trebuie să fie o prioritate atât pentru profesori, cât și pentru destinatarii actului educațional pentru a le permite accesarea și utilizarea de resurse noi și inovative în mediul online. În acest mod va fi facilitată substituirea interacțiunilor care ar fi avut loc în mod fizic. De asemenea, învățarea la distanță presupune dezvoltarea mijloacelor potrivite de sporire a responsabilității elevilor și studenților față de progresul lor de învățare, conducând la automotivarea de a asimila informații și de a se dezvolta. [4]

În spațiul public național și internațional există opinii atât pozitive, cât și negative în ceea ce privește trecerea forțată către o educație digitală. Din anumite puncte de vedere, s-ar putea aprecia că un proces rapid și fără o planificare prealabilă suficient documentată nu ar putea genera o experiență pozitivă utilizatorului, însă se apreciază că poate conduce spre apariția unui nou model de educație, unul hibrid care are numeroase beneficii. Cu toate acestea, un principal impediment al învățământului digitalizat îl reprezintă lipsa accesului la internet și la resurse tehnologice, situație care provoacă decalaje internaționale, între țări, dar și naționale, între elevii și studenții din cadrul aceluiași stat. De asemenea, în dezbaterile privind învățarea online se pune problema eficienței acestei modalități, mai ales în raport cu factori precum vârsta, accesul la dispozitive potrivite, accesul la internet etc. Chiar dacă există și aceste impedimente, există cercetări [5] care arată că rata de reținere a informațiilor în mediul online este între 25% și 60%, pe când față în față într-o sală de clasă este între 8% și 10%. Aceste procente ar fi determinate de faptul că învățatul online permite studiul într-un ritm propriu și focusat asupra elementelor care sunt cu adevărat de interes pentru persoana în cauză. [6]

Acest context epidemiologic a reiterat modul în care instituțiile de învățământ au continuat chiar și în secolul XXI să acorde o mai mare relevanță metodelor tradiționale de predare și învățării bazate pe memorarea de informații, în detrimentul dobândirii de abilități practice precum gândirea critică, abilitatea, competențele digitale. [7] Însușirea unui volum mare de informații nu asigură

succesul într-o eră digitală, mai ales pe o piață emergentă a muncii care este într-o schimbare dinamică.

Abilitățile practice câștigă o mai mare apreciere în fața angajatorilor, însă de cele mai multe ori acestea sunt dobândite prin intermediul activităților extracurriculare la care cel mai adesea au oportunitatea de a participa doar o parte din elevi și studenți, în raport cu resursele financiare și materiale de care dispun. Spre exemplu obținerea Permisului European de Conducere a Computerului (European Computer Driving Licence – ECDL) este condiționată de anumite costuri obligatorii (taxă de înscriere, taxă de examinare, taxa permisului) [8], dar și de costuri opționale (urmarea de cursuri, achiziția materialelor bibliografice necesare studiului). Chiar dacă există și anumite facilități pentru anumite categorii de persoane, printre care regăsim elevii și studenții, costurile pot fi semnificative pentru persoanele cu un venit redus. În concordanță cu această idee, apreciez că instituțiile de învățământ, alături de autoritățile competente și în parteneriat cu actori privați, ar trebui să se focalizeze pe asigurarea resurselor necesare și dezvoltarea de mecanisme optime de învățare, care să îmbine metodele clasice cu cele moderne și care să includă tehnologia și dezvoltarea de competențe și abilități practice, precum cele digitale. În aceste demersuri, un rol crucial îl va avea atât formarea constată și reală de care vor beneficia cadrele didactice, cât și implicarea de către unitățile de învățământ a părinților. Astfel, ar fi asigurată o pregătire adecvată noilor cerințe ale societății, accesibilă tuturor beneficiarilor actului educațional, indiferent de alte circumstanțe.

Pandemia COVID-19 a fost în sine o provocare pentru cetățenii din întreaga lume și a adus în lumina reflectoarelor nenumărate situații dificile și probleme cu care se confruntă statele, însă în ceea ce privește educația, tranziția bruscă la un învățământ exclusiv online și reiterarea problemelor cu care se confruntă au facilitat conștientizarea avantajelor, dezavantajelor, oportunităților și amenințărilor, ceea ce constituie un impuls pentru transformarea sistemelor educaționale.

3. Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027).

Educația și Agenda 2030

Prin prisma pandemiei COVID-19 care a oferit o experiență de învățare, accelerat schimbarea și demonstrat necesitatea unei capacități digitale mai dezvoltate în domeniul educației și formării, la nivelul Uniunii Europene a fost reînnoită inițiativa Planului de acțiune pentru educația digitală (2018-2020), astfel fiind adoptat Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) pentru a sprijini adaptarea sustenabilă și eficientă a sistemelor educaționale și de formare ale statelor membre UE la era digitală. Planul înglobează patru mari obiective: să ofere o viziune strategică pe termen lung care să favorizeze dezvoltarea educației digitale de înaltă calitate, incluzivă și accesibilă; să abordeze provocările și oportunitățile generate de pandemia cu virusul SARS-COV-2 care a influențat creșterea utilizării tehnologiei în scopuri educative și de formare; să urmărească consolidarea cooperării la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește educația digitală, punând accent pe importanța colaborării între mediul public și privat pentru a conduce la adaptarea educației la era digitală; să prezinte oportunități, implicit metode pentru o mai mare calitate și cantitate a actului de predare a noțiunilor legate de tehnologiile digitale, să ofere sprijin pentru furnizarea infrastructurii necesare învățământului

inclusiv și rezilient la distanță și pentru digitalizarea metodelor de predare și a tacticilor pedagogice. [9]

Cele două domenii prioritare ale Planului de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) vizează „încurajarea dezvoltării unui ecosistem de educație digitală de înaltă performanță și dezvoltarea aptitudinilor și competențelor digitale relevante pentru transformarea digitală” [10]. Aceste două domenii pun accentul pe necesitatea de a avea o infrastructură adecvată, cu echipamente care pot fi interconectate, pe alfabetizarea digitală, aptitudini și competențe digitale dobândite de la vârste fragede, dar și pe formarea cadrelor didactice în domeniul digital, însă acestea nu ar fi posibile în lipsa unui conținut educațional de înaltă calitate, furnizat cu ajutorul unor instrumente accesibile și a unor platforme conforme standardelor de confidențialitate electronică și de etică. [11]

Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) are la bază necesitatea deblocării potențialului pe care îl posedă tehnologiile digitale în procesele de învățare, predare și dezvoltare de competențe digitale în rândul tuturor cetățenilor, ajutând astfel coeziunea socială, creșterea economică și inovarea. Educația reprezintă un fundament pentru o Europă mai echitabilă și mai sustenabilă, iar creșterea calității și a incluziunii sistemelor educaționale, dar și dobândirea de competențe digitale au o importanță strategică pentru Uniunea Europeană. De asemenea, sistemele educaționale trebuie să coincidă societății, așa cum aceasta este remodelată de evoluția tehnologică pe toate palierele pe care le însumează. [12]

Adoptarea măsurilor incluse în acest plan se integrează în rândul măsurilor adoptate drept răspuns al Uniunii Europene la criza provocată de pandemia cu virusul SARS-COV-2, în ideea de a orienta statele către prioritizarea finanțărilor în educație digitală în Planurile de Redresare și Reziliență în care investițiile emblematiche fac referire la recalificare, perfecționare și stimularea conectivității în cadrul instrumentelor specifice politicii de coeziune. Această situație de criză a condus la necesitatea de regândire pe termen lung a modului în care sunt concepute și furnizate educația și formarea. Odată cu instaurarea pandemiei și adoptarea unor măsuri drastice s-a evidențiat că au fost mai bine pregătite sistemele și instituțiile educaționale care au investit anterior în dezvoltarea capacității lor digitale, având capacitatea adaptării metodelor de predare și menținerii nivelului de implicare a cursanților. În plus, creșterea utilizării tehnologiilor digitale este esențială în atingerea obiectivelor asumate prin Pactul verde european și pentru atingerea neutralității climatice până în anul 2050, fiind factori de stimulare în tranziția spre o economie verde și circulară. Pe de altă parte, trebuie avută în vedere reducerea amprentei climatice și de mediu a produselor digitale, astfel încât să faciliteze trecerea către comportamente durabile în dezvoltarea și utilizarea lor. [13]

Așadar, Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) contribuie la îndeplinirea priorității Comisiei Europene de a avea o Europă pregătită pentru era digitală și la Next Generation EU (pachet temporar de stimulente finanțat în cadrul Uniunii Europene pentru reconstruirea Europei în perioada post-pandemică). În plus, planul sprijină Mecanismul de redresare și reziliență care își propune să contribuie la crearea unei Uniuni Europene ecologice, digitalizată și rezilientă. [14]

La nivel global există programul de acțiune care se regăsește sub titulatura de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Agenda 2030 însumează 17 obiective de dezvoltare durabilă și are caracter universal, fiind adoptată de 193 de state membre

în Organizația Națiunilor Unite (ONU). Documentul semnalizează necesitatea identificării unor soluții la nivel global față de problemele cu care se confruntă toate statele. Cel de-al patrulea obiectiv vizează garantarea educației de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții, fiind o teză care stă la baza acțiunilor de reformare a sistemelor educaționale din întreaga lume. [15] Agenda 2030 și Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) reprezintă doar două exemple de măsuri adoptate la nivel internațional și în cadrul Uniunii Europene, însă prin alegerea prezentării acestora lucrarea subliniază că reformele în educație necesită planuri și strategii concrete, gândite pe o perioadă suficient de mare de timp pentru a asigura o schimbare reală și calitativă. Accentul pus pe educație în întreaga lume reiese din faptul că reprezintă cheia funcționării corespunzătoare a societăților durabile.

Chiar dacă de-a lungul timpului educația a fost văzută drept o simplă etapă necesară formării și un proces care este precedent intrării pe piața forței de muncă, paradigma se schimbă prin promovarea necesității de învățare și perfecționare pe tot parcursul vieții, educația fiind un proces care nu ar trebui să înceteze niciodată. În cadrul Agendei 2030 educația este privită drept un obiectiv de dezvoltare durabilă prin prisma influențelor pe care le va avea asupra generațiilor și comunităților viitoare. Astfel, există „șapte ține de atins până în anul 2030:

- Asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții absolvă învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării;
- Asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la o dezvoltare timpurie de calitate, îngrijire și educație preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar;
- Asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă;
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;
- Eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflați în situații vulnerabile;
- Asigurarea faptului că toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară;
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.” [16]

Evident, obiectivele de dezvoltare durabilă nu sunt privite drept ținte separate pentru fiecare domeniu în parte, ci se întrepătrund și se influențează reciproc. [17] Interdependența celor 17 obiective subliniază că societățile vor putea să se reformeze și

să devină durabile doar prin atingerea mai multor scopuri din marile domenii care își aduc cel mai mult aportul asupra comunității. Accesibilitatea și calitatea sunt primordiale în reformarea sistemelor educaționale și se observă accentul pus pe educație în raport cu noile tendințe și cu implicațiile pe care le are asupra parcursului profesional și inserării pe piața muncii. În plus, este imperativă determinarea metodelor de potențare a abilităților practice în dezvoltarea cursanților.

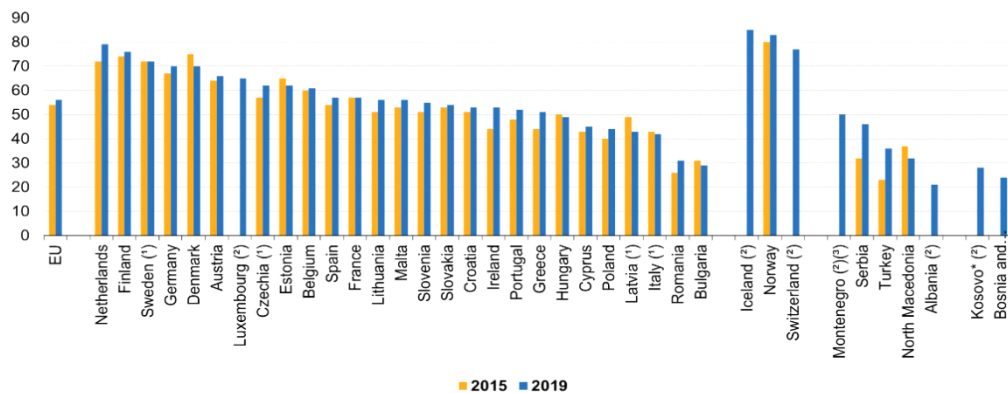
4. Digitalizarea educației din România

În ceea ce privește cazul României, fie că discutăm despre învățământul preuniversitar, fie despre cel universitar, serviciile educaționale nu sunt identice pe întreg teritoriul țării, aspect adus din ce în ce mai mult în atenția publicului concomitent instaurării pandemiei cu virusul SARS-COV-2, moment care a marcat o trecere bruscă a educației în mediul online și a subliniat care sunt lipsurile existente în educația românească. O diferență considerabilă în mediul preuniversitar se poate observa între instituțiile de învățământ din mediul urban, comparativ cu cele din mediul rural, cele din urmă fiind private de dotarea cu resursele adecvate și necesare desfășurării unei educații calitative, cu impact pozitiv pe termen lung, și cu atât mai puțin potrivită erei digitale. [18] Un studiu din anul 2019 [19], a arătat că unul din cinci tineri din Europa, având vârsta cuprinsă între 16 și 24 de ani, spune că nu deține un nivel de bază în ceea ce privește competențele digitale, iar România se plasează pe ultimul loc în cadrul acestui clasament. Astfel, tinerii care nu beneficiază de un nivel ridicat de educație sunt de peste trei ori mai susceptibili să nu dobândească competențele digitale necesare și suficiente, ceea ce creează deficiențe în încadrarea tinerilor pe piața muncii. [20] Situația pentru România nu este favorabilă nici în ceea ce privește competențele digitale pentru intervalul de vârstă 16 ani - 74 de ani, așa cum reiese din figura 1. Chiar dacă față de anul 2015 situația pare să se fi îmbunătățit în România, creșterea procentuală nu este una semnificativă, mai ales prin raportare la media Uniunii Europene.

La nivelul Uniunii Europene a crescut în ultimii ani nivelul general al competențelor digitale după cum urmează: de la 60% în 2015 la 62% în 2019 în marile orașe, de la 54% în 2015 la 55% în 2019 în orașe și suburbii, iar raportat la zonele rurale de la 46% în 2015 la 48% în 2019. În anul 2019, diferența dintre competențele digitale deținute de locuitorii marilor orașe și locuitorii zonelor rurale a fost, în medie, de 14 puncte procentuale la nivelul Uniunii Europene, însă în șapte state membre a atins o diferență de peste 20 de puncte procentuale (Irlanda, Lituania, Ungaria, Bulgaria, Grecia, Croația și Portugalia). Aceste date sunt reliefate prin intermediul figurii 2. [21] În privința României putem spune că decalajele între comunități nu par a fi mari, mai ales prin prisma accesibilității reduse a tehnologiei și a internetului în mediile rurale, însă datele trag un semnal de alarmă în ceea ce privește pregătirea cetățenilor în raport cu media Uniunii Europene, aflându-ne și în acest clasament pe ultimul loc.

Share of adults having at least basic digital skills, by country, 2015 and 2019

(% of individuals aged 16 to 74)

(*) Break(s) in time series between the two years shown.

(*) No data for 2015.

(*) 2017 data (instead of 2019).

(*) This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of Independence.

Source: Eurostat (online data code: sdg_04_70)

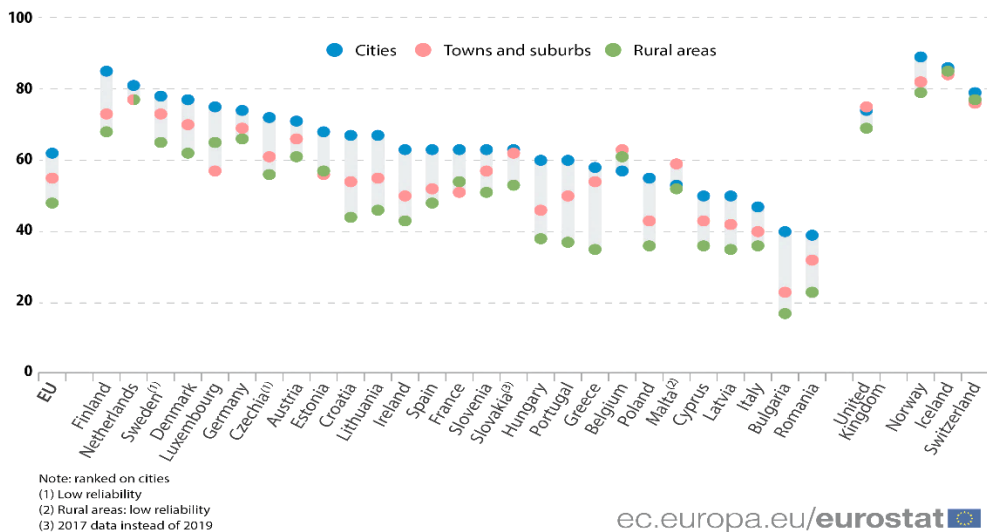
eurostat

Fig. 1. Ponderea adulților care au cel puțin abilități digitale de bază, în funcție de țară, 2015 și 2019 (%dintre persoanele cu vârstă cuprinsă între 16 și 74 de ani)

Sursa: Comisia Europeană – Eurostat

People with basic or above basic digital skills, 2019

(%, share of people aged 16-74; during the 12 months preceding the survey, by degree of urbanisation)

Note: ranked on cities

(1) Low reliability

(2) Rural areas: low reliability

(3) 2017 data instead of 2019

ec.europa.eu/eurostat

Fig. 2. Ponderea adulților în 2019 care au abilitățile digitale de bază și superioare (%dintre persoanele cu vârstă cuprinsă între 16 și 74 de ani, în funcție de gradul de urbanizare)

Sursa: Comisia Europeană - Eurostat

În concordanță cu aceste date și achiesarea la Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) la nivelul Uniunii Europene, în România s-a lansat în consultare publică în data de 18 decembrie 2020 Strategia privind digitalizarea educației din România, prima strategie de la nivelul țării de acest tip. Este o strategie complexă care vizează ca axe prioritare: dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și studenților; curriculum școlar pentru meserii emergente; educația digitală pe tot parcursul vieții; formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru educație digitală; infrastructură și resurse tehnologice digitale; conectivitate; crearea de resurse educaționale deschise; securitate cibernetică, protecția datelor, siguranța online și etica IT; capacitatea administrativă. În acest sens se dorește o reformare a sistemului educațional prin adaptarea la evoluția tehnologică și la noile cerințe regăsite în societate, pe toate palierele acesteia, educația fiind principalul pilon în formarea cetățenilor și dezvoltarea lor pe termen lung. [22] Un raport de țară din anul 2019 [23] arăta că România trebuie să acorde o mai mare atenție și importanță: formării și perfecționării cadrelor didactice; investițiilor în educație și formare; modernizării învățământului preșcolar, școlar și superior; modernizarea educației și formării profesionale; dezvoltării educației adulților. [23]

Situația provocată de pandemia COVID-19 a fost nefavorabilă inechităților deja existente în învățământul românesc, adâncind chiar unele probleme, însă a tras un semnal de alarmă asupra măsurilor ce trebuie adoptate de urgență și care nu mai pot suferi amânare.

5. Concluzii și considerații finale

Pandemia cu virusul SARS-COV-2 a provocat atât deficiențe, cât și oportunități pentru sistemele de învățământ din întreaga lume. Sistemele din întreaga lume care nu erau familiarizate noilor tehnologii în materie de învățare și predare au cunoscut mai multe probleme în asigurarea dreptului la educație, mai ales calitativă și echitabilă, într-un învățământ transpus 100% în mediul online, iar în această situație se află și România. Prin prisma ideilor transmise pe parcursul lucrării identificăm o serie de avantaje ale învățământului online, însă varianta optimă care va fi benefică și după criza COVID-19 este cea a unui învățământ hibrid care să îmbine procesele de învățare față în față cu tehnologia și oportunitățile pe care internetul și accesul la informație la oferă.

Odată cu reformarea societăților pe plan economic și socio-cultural în raport cu tendințele tehnologice care evoluează rapid, se pune din ce în ce mai mult accentul pe necesitatea de a dezvolta sisteme educaționale care să formeze tinerii și din punct de vedere al abilităților și competențelor practice, fiind insuficientă asimilarea unui volum mare de informații pe care cursanții nu știu să le aplice și să le utilizeze în viața de zi cu zi.

Indiferent de schimbările care au loc în lume, educația deține un rol primordial în dezvoltarea fiecărei comunități în parte. Chiar dacă există un decalaj semnificativ între România și celelalte state membre ale Uniunii Europene, cu planuri concrete și bine definite va putea fi recuperat. Până la pandemia COVID-19 au lipsit la nivel național astfel de strategii, chiar dacă tendințele europene erau de a

dezvolta mecanisme prin care să crească competențele digitale și prin care noile tehnologii să fie integrate în procesele de predare și învățare. În detrimentul tuturor problemelor și aspectelor negative pe care le-a reliefat, unul dintre aspectele benefice ale pandemiei pentru România a fost conștientizarea anumitor probleme și lipsuri cu care se confruntă, determinând măsuri de îmbunătățire a situației regăsite în practică.

References

- [1] Qualform, (n.d.), *Cum se schimbă sistemul educațional în era digitală?*, disponibil online la adresa: <https://qualform.sns.ro/campanie-online/cum-se-schimba-sistemul-educational-in-era-digitala>, accesat pe 04.12.2021.
- [2] Iancu, D.C., Land, H., Corcoran, A., (2021), *The Promise of Higher Education. Essays in Honour of 70 Years of IAU*, Springer International Publishing, pp. 14-18.
- [3] *Idem*, p. 234.
- [4] *Ibidem*, p. 246.
- [5] Gutierrez, K., (2013), *Facts and Stats that reveal the power of eLearning [Infographic]*, disponibil online la adresa: <https://www.shiftelearning.com/blog/bid/301248/15-facts-and-stats-that-reveal-the-power-of-elearning>, accesat pe 04.12.2021.
- [6] World Economic Forum, (2020), *The COVID-19 pandemic has changed education forever. This is how*, disponibil online la adresa: <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/coronavirus-education-global-covid19-online-digital-learning/>, accesat pe 04.12.2021.
- [7] *Idem*.
- [8] ECDL România, (n.d.), *Site web – Secțiunea Costuri*, disponibil online la adresa: https://ecd.ro/articol/costuri_107.html, accesat pe 04.12.2021.
- [9] Comisia Europeană, (2021), *Ce este Planul de acțiune pentru educația digitală?*, disponibil online la adresa: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_ro, accesat pe 04.12.2021.
- [10] *Idem*.
- [11] *Ibidem*.
- [12] Comisia Europeană, (2020), *Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 Resetarea educației și formării pentru era digitală*, disponibil online la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0624>, accesat pe 04.12.2021.
- [13] *Idem*.
- [14] *Ibidem*.
- [15] MIHĂILĂ, M.G., *Evoluția învățământului românesc în raport cu tendințele și standardele europene. Impactul unui management educațional calitativ*, (2020), volumul Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor Transfrontaliere, Ed. Performantica, Iași, p. 166.
- [16] Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României, (n.d.), *Site web – Secțiunea Obiectivul 4: Educație de calitate*, disponibil online la adresa: <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/odd4/>, accesat pe 05.12.2021.
- [17] Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României, (n.d.), *Site web – Secțiunea Obiective*, disponibil online la adresa: <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>, accesat pe 05.12.2021.

- [18] MIHĂILĂ, M.G., *Evoluția învățământului românesc în raport cu tendințele și standardele europene. Impactul unui management educațional calitativ*, (2020), volumul Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor Transfrontaliere, Ed. Performantica, Iași, p. 173.
- [19] Eurostat, (2019), *Do young people in the EU have digital skills?*, disponibil online la adresa: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20200715-1>, accesat pe 04.12.2021.
- [20] Comisia Europeană, (2020), *Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 Resetarea educației și formării pentru era digitală*, disponibil online la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0624>, accesat pe 04.12.2021.
- [21] Comisia Europeană, (2020), *Urban and rural living in the EU*, disponibil online la adresa: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/product/-/asset_publisher/VWJkHuaYvLIN/content/EDN-20200207-1/pop_up, accesat pe 05.12.2021.
- [22] SMART-Edu, (n.d.) *Digitalizarea educației din România 2021-2027*, disponibil online la adresa: <https://www.smart.edu.ro>, accesat pe 05.12.2021.
- [23] Comisia Europeană, (2019), *Monitorul educației și formării 2019. România*, disponibil online la adresa: https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-romania_ro.pdf, accesat pe 05.12.2021.
- [24] *Idem*.